

PATVIRTINTA
Klaipėdos „Ažuolyno“ gimnazijos
direktorius 2022 m. sausio 5 d.
įsakymu Nr. V1-2
(Klaipėdos „Ažuolyno“ gimnazijos
direktorius 2026 m. balandžio 8 d.
įsakymo Nr. V1-34 redakcija)

KLAIPĖDOS „AŽUOLYNO“ GIMNAZIJOS TIRIAMOSIOS, KŪRYBINĖS VEIKLOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šie nuostatai nusako I–II klasių mokinių tiriamųjų, kūrybinių darbų rengimo tikslus, uždavinius, organizavimo tvarką ir vertinimą.

II. TIRIAMOSIOS, KŪRYBINĖS VEIKLOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

2. Tiriamosios, kūrybinės veiklos tikslas – formuoti ir plėtoti akademinių gebėjimų turinčių mokinių tiriamuosius, kūrybinius įgūdžius, ugdyti komunikavimo, kūrybiškumo, pažinimo ir skaitmeninę kompetencijas.

3. Tiriamosios, kūrybinės veiklos uždaviniai:

- 3.1. mokyti mokinius priimti iššūkius, kelti aukštus tikslus ir juos įgyvendinti;
- 3.2. mokyti loginių operacijų: analizuoti, apibendrinti, daryti išvadas;
- 3.3. lavinti gebėjimą taikyti veiksmingas mokymosi strategijas;
- 3.4. ugdyti bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius;
- 3.5. ugdyti viešojo kalbėjimo įgūdžius.

III. TIRIAMOSIOS, KŪRYBINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

4. Tiriamųjų, kūrybinių darbų veiklą privaloma atlikti visiems I–II klasių mokiniams.

5. Pagal veiklos pobūdį tiriamojo, kūrybinio darbo metu gali būti atliekamas tyrimas ar kuriamas produktas. Jei mokinys atlieka tyrimą, jo aprašymas laikomas tiriamosios, kūrybinės veiklos aprašu. Kuriant produktą, papildomai rengiamas veiklos aprašas.

6. Tiriamąjį, kūrybinį darbą sudaro trys dalys: procesas, rezultatas, pristatymas.

7. Veikla vykdoma etapais:

7.1. pirmas etapas. Mokinys (-iai) renkasi ugdymo sritį (-is) ar dalyką (-us), iš kurio rengs tiriamąjį, kūrybinį darbą, pristato vadovui idėją, susiformuluoja temą;

7.2. antras etapas. Mokinys (iai) susidaro darbo planą, su darbo vadovu aptaria darbo struktūrą ir metodus;

7.3. trečias etapas. Mokinys (-iai) renka, kaupia, analizuoja medžiagą, sistemina informaciją, konsultuojasi su vadovu.

7.4. ketvirtas etapas. Mokinys (-iai) sukaupią informaciją apibendrina, ruošia darbą / kuria produktą. Tiriamojo, kūrybinio darbo įkėlimas į Google Drive (Google diską) tarpiniam vertinimui;

7.5. penktas etapas. Mokinys (-iai) rengia darbo aprašą ir /ar darbą pristato darbo vadovui. Tiriamojo, kūrybinio darbo įkėlimas į Google Drive (Google diską) galutiniam vertinimui;

7.6. šeštasis etapas. Mokinys (-iai) paruošia viešą kalbą ir viešai pristato parengtą darbą metodinėje grupėje;

7.7. septintasis etapas. Vyksta tiriamojo, kūrybinio darbo viešas pristatymas.

8. Visų etapų metu pildomas mokinio tiriamojo, kūrybinio darbo įgyvendinimo planas (5 priedas).

9. Geriausiai įvertintų darbų autoriai pristato savo darbus mokslinėje kūrybinių, tiriamųjų darbų konferencijoje.

10. Kiekvienais mokslo metais tiriamosios, kūrybinės veiklos organizavimo etapų datas savo įsakymu tvirtina gimnazijos direktorius.

IV. TIRIAMOSIOS, KŪRYBINĖS VEIKLOS APRAŠAS

11. Darbas turi būti parašytas taisyklinga lietuvių kalba, laikantis Lietuvoje galiojančių raštvedybos taisyklių ir turėti žemiau išvardytas struktūrines dalis:

11.1. titulinis (viršelis) lapas;

11.2. turinys;

11.3. įvadas;

11.4. tyrimo atlikimo / produkto kūrimo etapų aprašymas;

11.5. išvados ir rekomendacijos (pasiūlymai);

11.6. literatūra (šaltinių ir literatūros sąrašas).

12. Reikalavimai maketavimui:

12.1. lapo formatas – A4;

12.2. paraštės: viršuje – 2 cm, apačioje – 2 cm, kairėje – 3 cm, dešinėje – 1,5 cm;

12.3. puslapių numeris rašomas puslapio apačioje dešinėje pusėje. Puslapiai numeruojami pradedant nuo antraštinio (ant antraštinio lapo puslapio numeris nerodomas);

12.4. tekstas rašomas 1,5 intervalu tarp eilučių Times New Roman šriftu:

12.4.1. pavadinimai rašomi antraštės stiliumi. Stiliumo parametrai: 14 pt, pusjuodis šrifto stilius, didžiosios raidės, centruota lygiuotė;

12.4.2. pagrindinis tekstas: 12 pt, normalus šrifto stilius, abipusė lygiuotė, pirmos eilutės įtrauka – 1 cm;

12.4.3. turinys sukurtas naudojant automatines priemones;

12.4.4. objektai (paveikslėliai, lentelės, schemas, diagramos) numeruojami automatinėmis priemonėmis. Visi objektai turi pavadinimus;

12.4.5. literatūros sąrašas: 12 pt, šrifto stilius normalus, kairinė lygiuotė.

12.5. tituliniam puslapyje nurodyti:

12.5.1. mokyklos, kurioje parengtas darbas, pavadinimą;

12.5.2. darbo temą;

12.5.3. mokomąjį dalyką ir darbo tipą (X dalyko kūrybinis darbas, X dalyko tiriamasis darbas);

12.5.4. darbo autoriaus vardą ir pavardę, klasę;

12.5.5. darbo vadovo (-ės) vardą, pavardę ir dėstomą dalyką;

12.5.6. miesto, kuriame parengtas darbas, pavadinimą ir darbo parašymo metus;

12.5.7. reikalavimai tituliniam lapui pateikti 1 priede, titulinio lapo pavyzdys pateiktas 2 priede.

13. Reikalavimai turiniui:

13.1. turinyje turėtų būti pateikta aiški darbo struktūra: skyriai, poskyriai, juos atitinkantys puslapiai;

13.2. struktūrines dalis galima žymėti arabiškais arba romėniškais skaitmenimis. Jei darbas sudarytas iš daugiau nei 3 skyrių, jų pavadinimus, taip pat poskyrius ir skirsnius žymėti arabiškais skaitmenimis.

14. Reikalavimai įvadui:

14.1. temos aktualumas. Šioje darbo dalyje reikia atskleisti pasirinktos temos aktualumą. Svarbu parašyti įvadą taip, kad jį perskaičius galima būtų susidaryti vaizdą apie darbą;

14.2. darbo tyrimo tikslas ir uždaviniai. Turi būti suformuluojamas vienas tyrimo tikslas ir keletas uždavinių (2–5). Darbo tyrimo tikslas turi atitikti pasirinktos temos pavadinimą. Jis nusakomas vienu aiškiai mintį išreiškiančiu sakiniu, prasidedančiu veiksmažodžio bendratimi. Pvz. „išanalizuoti X problemą...“. Tikslui ir uždaviniams suformuluoti vartoti veiksmažodžių bendraties:

„atskleisti, nustatyti, pagrįsti, palyginti, įvertinti, parengti, ištirti“. Tyrimo uždaviniai – tarsi maži žingsneliai (darbo eiga), kuriais yra atskleidžiamas tikslas;

14.3. naudoti metodai. Skiriami tokie pagrindiniai temos tyrimo metodai: literatūros analizė, lyginamoji analizė, interviu, stebėjimas, apklausa, eksperimentas, statistiniai duomenų apdorojimo metodai ir kt.;

14.4. jei kūrybinį ar tiriamąjį darbą rašo keli mokiniai, tai įvade turi būti nurodoma, koks kiekvieno autoriaus indėlis į darbą. Galima ir rekomenduojama nurodyti kiekvieno skyriaus autorių ar autorius.

15. Reikalavimai etapų aprašymui teorinei ir praktinei darbo dalims:

15.1. paaiškintos tik šiam darbui būdingos pagrindinės sąvokos ir terminai. Aprašomi kūrimo etapai; tyrimo metodų / produkto kūrimo veiklų atskleidimas; praktinio tyrimo gautų duomenų analizė. Informaciją galima pateikti grafikais, lentelėmis, diagramomis. Akcentuoti, analizuoti ir aprašyti, ką rodo skaičiai, faktinė medžiaga;

15.2. grafiniai objektai (paveikslėliai, lentelės, schemas, diagramos) numeruojami. Numeriai ir pavadinimai rašomi po objektu: numeris – 10 pt, pusjuodis šrifto stilius; objekto pavadinimas – 10 pt, normalus šrifto stilius. Lentelių numeriai rašomi virš lentelių, kitų objektų numeriai rašomi po objektais.

Pvz.:

1 pav. Pavadinimas

1 lentelė. Pavadinimas

16. Reikalavimai citatoms ir nuorodoms. Citatos ir nuorodos tekste pateikiamos keliais būdais. Reikėtų pasirinkti vienos formos variantą ir to laikytis visame darbe. Cituojant nieko negalima keisti. Būtina nurodyti šaltinį, iš kur paimta citata. Bibliografiniai (naudotos literatūros) duomenys gali būti pateikiami puslapio išnašoje, pagrindiniame tekste, darbo pabaigoje:

16.1. cituojant kitų autorių mintis, jos išskiriamos kabutėmis. Tai daroma tada, kai originalo žodžiai yra itin svarbūs. Pvz.: Straipsniuose M. K. Čiurlionis pabrėžė, kad profesionalųjį meną būtina grįsti liaudies kūrybos tradicijomis. Jis rašė: „(citata).“ (Juška A. Kučinskas V., 1998). Jeigu citata pradedama didžiąja raide ir citata baigiamas sakiny, pirmiausia dedamas taškas ir tik po to kabutės;

16.2. prie kiekvienos citatos žymimas jos eilės numeris;

16.3. Pvz.: „Edukologijos mokslo branduoliu pelnytai laikoma pedagogika, iš kurios išsirutuliavo edukacinių mokslų šeima.“¹

Paskui puslapio apačioje po brūkšniu pateikiamas šaltinis

¹V. Jakavičius. Žmogaus ugdymas. Įvadas į edukologijos studijas. Klaipėda, 1998, p. 138.

16.4. po citatos skliausteliuose rašoma autoriaus pavardė, šaltinio publikavimo metai, puslapis. Pvz.: „Edukologijos mokslo branduoliu pelnytai laikoma pedagogika, iš kurios išsirutuliojo edukacinių mokslų šeima.“ (Jakavičius, 1998, p. 138);

16.5. jei necituojuama, o tik pasakoma, kokiam šaltinyje pateikta informacija, puslapio nurodyti nebūtina (Jakavičius, 1998);

16.6. po citatos ar perfrazavimo skliausteliuose galima nurodyti jūsų darbo literatūros sąrašė esančio šaltinio numerį ir puslapį. Pvz.: „Edukologijos mokslo branduoliu pelnytai laikoma pedagogika, iš kurios išsirutuliojo edukacinių mokslų šeima.“ (5, p. 138). 2–5 šaltiniai pateikiami pagal Zulumskytę, A. (2003);

16.7. galima ir tokia literatūros šaltinio nuoroda: [15, p. 55]. 15 yra konkrečios knygos eilės numeris Jūsų darbe, o p. 55 – konkreti citata, mintis, kuri yra 55 puslapyje.

17. Reikalavimai išvadoms. Suformuluotos išvados yra konkrečios ir atitinka darbo uždavinius.

18. Reikalavimai literatūros sąrašui:

18.1. literatūros sąrašas pateikiamas po išvadų. Jame nurodomi tik tie šaltiniai, kurie paminėti, cituoti ar aptarti tekste;

18.2. literatūros šaltiniai numeruojami;

18.3. sąrašas sudaromas abėcėlės tvarka, teikiant pirmenybę lotyniškam raidynui (pirmiausiai rašomi lietuviški, angliški, prancūziški, vokiški pavadinimai; pabaigoje rusiški);

18.4. visi pavadinimai rašomi originalo kalba;

18.5. elektroniniai leidiniai rašomi po spaudinių;

18.6. literatūros šaltinių aprašo pavyzdžiai pateikti 3 priede.

19. Darbo apimtis: ne mažiau 1000 žodžių.

20. Darbai ir jų aprašai įkeliami į gimnazijos virtualų diską, likus savaitei iki darbų pristatymų (pagal darbo etapų lentelėje nurodytas datas po IV ir V etapų).

21. Greta tiriamojo, kūrybinio darbo, darbo pabaigoje, pildomas dirbtinio intelekto naudojimo priedas (priedas Nr. 6).

V. TIRIAMOSIOS, KŪRYBINĖS VEIKLOS VIEŠAS PRISTATYMAS

22. Mokiniai paruošia viešą kalbą (iki 10 min.) ir pristato savo veiklą:

22.1. prisistatymas (darbo autorius, temos pavadinimas);

22.2. temos aktualumas, pasirinkimo motyvai;

22.3. darbo tikslas, uždaviniai;

22.4. darbo atlikimo eiga;

22.5. darbo rezultatai (atrenkami svarbiausi duomenys, atspindintys darbo rezultatus. Galima iliustruoti diagramomis, lentelėmis, praktiniais darbais);

22.6. apibendrinimas, išvados, įsivertinimas ir atsakymai į klausimus.

VI. TIRIAMOSIOS, KŪRYBINĖS VEIKLOS VERTINIMAS

23. Visi mokinio (-ių) darbo etapai vertinami taškais:

Vertinimas			Galima surinkti
Vertina vadovas	Darbo procesas (24)	Darbo planavimas	6
		Darbo atlikimas	9
		Darbo sudėtingumas	9
Vertina darbo vadovas ir komisija	Darbo rezultatas (29)	Darbo pagrindinės charakteristikos	4
		Aprašo struktūra	5
		Tyrimo atlikimo/produkto kūrimo etapų aprašymas	4
		Išvadų formulavimas	3
		Darbo kalbos taisyklingumas	4
		Darbo maketas	9
	Darbo pristatymas (14)	Pristatymo turinys	6
Komunikacinė raiška		6	
Įsivertinimas		2	
Iš viso taškų			67

24. Tiriamųjų, kūrybinių darbų vertinimo kriterijai pateikti 4 priede, mokinio tiriamojo, kūrybinio darbo vertinimo lentelė pateikta 7 priede.

25. Tiriamosios, kūrybinės veiklos vertinimo lentelėje esančio kriterijaus „darbo sudėtingumas“ aprašymas pateiktas 8–15 prieduose. Mokiniai aktualus tik tas priedas, kurio dalyko tiriamąjį, kūrybinį darbą jis rašo.

26. Taškai konvertuojami į pažymį pagal šią atitiktį:

Taškai	67–64	63–57	56–51	50–44	43–37	36–31	30–24	23–17	16–11
Pažymys	10	9	8	7	6	5	4	3	2

26.1. mokinių gauti pažymiai įrašomi į pusmečio ir metinę pasiekimų suvestinę kaip atskiras dalykas „Projektas“;

26.2. baigus pagrindinio ugdymo programą, pagrindinio išsilavinimo pažymėjime įrašomas atlikto kūrybinio ar tiriamojo darbo įvertinimas „Projektas“ (dalykas).

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Tiriamųjų, kūrybinių darbų atlikimą koordinuoja direktoriaus pavaduotojas ugdymui.

28. Tiriamoji, kūrybinė veikla aptariama Mokytojų tarybos posėdyje.

TITULINIO PUSLAPIO REIKALAVIMAI

Titulinio puslapio dalys	Raidžių dydis	Lygiuotė
1. Gimnazijos pavadinimas	14 pt, didžiosios raidės	Centrinė
2. Darbo autoriaus vardas ir pavardė	14 pt, didžiosios raidės, pusjuodis (bold)	Centrinė
3. Darbo autoriaus klasė	14 pt, mažosios raidės	Centrinė
4. Darbo tema	16 pt, didžiosios raidės, pusjuodis (bold)	Centrinė
5. Darbo tipas	14 pt, didžiosios raidės, kursyvas	Centrinė
6. Darbo vadovas	14 pt, mažosios raidės	Dešinioji
7. Darbo atlikimo vieta, metai	14 pt, mažosios raidės	Centrinė

KLAIPĖDOS „AŽUOLYNO“ GIMNAZIJA

VARDENIS1 PAVARDENIS1

Ia klasės mokinys

PAVADINIMAS

X DALYKO TIRIAMASIS DARBAS

Darbo vadovas Vardenis2 Pavardenis2

Klaipėda, 2026 m.

LITERATŪROS ŠALTINIŲ PAVYZDŽIAI

Knygos

Vaitkevičius J. Socialinės pedagogikos pagrindai: vadovėlis. – V.: Egalda, 1995. – 307 p.
Stephens M., Treays R. Kompiuteriai pradedantiesiems. – V.: Alma littera, 1995. – 47 p.
Pramonės įmonių vadyba: vadovėlis inž. profilio aukšt. m-klų stud./ Sakalas A., Vanagas P., Martinkus B. ir kt. – K.: Technologija, 1996. – 399 p.

Pranešimas konferencijos medžiagoje

Gradauskas R. Hibridinis velomobilis// Transporto priemonės – 99: tarptautinės konferencijos pranešimų medžiaga [Kaunas, 1999 m. spalio 21, 22 d.]. Kaunas, 2000, p. 81–83.

Straipsnis iš žurnalo

Lukas D. Informacinė kultūra: perspektyva Lietuvai// Tarp knygų. – 1996, Nr. 3, p. 79.
Jei leidinys turi ISSN, jį straipsnių apraše rašome po šaltinio pavadinimo:
Grigas G. Nauja programos „Windows Commander“ versija// Kompiuterija. ISSN 1392-3498. 1999, Nr. 7, p. 29.

Straipsnis iš tęstinio leidinio

Prokopčik M. The Information and Documentation Centre of the Coucil of Europe in Vilnius// Informacijos mokslai. – T. 2 (1995), p. 91–94.

Elektroninė knyga

Kirk-Othmer Encyclopedia of Chemical Technology [interaktyvus]. 3 rd. ed. New York: Wiley J., 1984 [žiūrėta 2002-02-20]. Prieiga per DIALOG Information Services, Palo Alto (Calif.).

Straipsnis iš kompaktinio disko

MCCONNELL, W. H. Constitutional History. In The Canadian Encyclopedia [CD-ROM]. Mcintosh version 1.1. Toronto: McClelland and mStewart, c.1993. ISBN 0-7710-1932-7.

Šaltiniai iš interneto

Valiulytė I. Išlaidos krašto apsaugai, jų pagrindumas ir tikslingumas. Iš *Sociumas* [interaktyvus]. 2000, vasaris [žiūrėta 2001-12-12]. Prieiga per internetą: <http://www.sociumas.lt>.

TIRIAMŪJŲ, KŪRYBINIŲ DARBŲ VERTINIMO KRITERIJAI

Darbo proceso vertinimas			
Veiklos sritys	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijų požymiai	Taškai
1.1. Darbo planavimas	1.1.1. Tiriamojo, kūrybinio darbo idėja	Mokinys pats generuoja tiriamojo ar kūrybinio darbo idėjas ir teikia vadovui tikėtinus darbo rezultatus.	2
		Mokinys konsultuodamasis su darbo vadovu generuoja tiriamojo ar kūrybinio darbo idėjas, tačiau negeba pateikti tikėtinų darbo rezultatų.	1
	1.1.2. Darbo atlikimo planas: priemonių, medžiagos ir metodų, pasirinkimas	Mokinys savarankiškai pasirenka metodus, atlikimo priemones, medžiagas, tinkamus rezultatui pasiekti.	2
		Mokinys, konsultuodamasis su vadovu, pasirenka metodus, atlikimo priemones, medžiagas, tinkamas rezultatui pasiekti.	1
		Metodus, atlikimo priemones, medžiagas, tinkamas rezultatui pasiekti, mokiniui pasiūlo vadovas .	0
	1.1.3. Informacijos šaltinių parinkimas	Temos problemai atskleisti pasirinkti informacijos šaltiniai yra pakankami (kiekis ir kokybė derinama su vadovu) ir tinkami .	2
		Temos problemai atskleisti pasirinkti informacijos šaltiniai yra nepakankami ar ne visi tinkami .	1
		Temos problemai atskleisti pasirinkti informacijos šaltiniai yra nepakankami ir netinkami .	0
	1.2. Darbo atlikimas	1.2.1. Savarankiškas darbo atlikimas	Savarankiškai atlieka kiekvieną darbo etapą (po vieną tašką už kiekvieną etapą).
1.2.2. Tarpinių darbo rezultatų pristatymas		Mokinys laiku pristato tarpinius darbo rezultatus (po 1 tašką už kiekvieną etapą).	4
1.2.3. Autorių teisių reikalavimai		Atliekant darbą laikomasi autorių teisių reikalavimų.	1
		Atliekant darbą nesilaikoma autorių teisių reikalavimų.	0
1.3 Darbo sudėtingumas	1.3.1. Darbo sudėtingumas	Atliekant darbą atsižvelgta į papildomus sudėtingumo reikalavimus (pagal metodinės grupės parengtą priedą iš kurio pasirinktinai rašomas tiriamasis, kūrybinis darbas).	9
Darbo rezultato vertinimas			
2.1. Darbo pagrindinės charakteristikos	2.1.1. Rezultato atitiktis darbo temai, tikslui ir uždaviniams	Darbas atitinka temą, tikslą ir uždavinius.	2
		Darbas iš dalies atitinka temą, tikslą ir uždavinius.	1
		Darbas neatitinka temos, tikslo ir uždavinių.	0
	2.1.2. Medžiagos, priemonių, įrankių, skirtų tyrimui atlikti arba produktui sukurti, panaudojimas	Medžiagos, priemonės, įrankiai, skirti tyrimui atlikti arba produktui sukurti, yra pasirinkti remiantis informacijos šaltiniais ir leidžia pasiekti išsikeltą tikslą.	2
		Medžiagos, priemonės, įrankiai, skirti tyrimui atlikti arba produktui sukurti, yra pasirinkti nesiremiant informacijos šaltiniais , bet leidžia pasiekti išsikeltą tikslą.	1
		Medžiagos, priemonės, įrankius, skirtus tyrimui atlikti arba produktui sukurti, parinko mokytojas.	0
2.2. Informacijos pateikimas ir aprašo parengimas	2.2.1. Aprašo struktūra	Apraše nuosekliai pateiktos visos darbo struktūrinės dalys. Darbe yra titulinis lapas, turinys, reikalaujamos apimties tekstas (ne mažiau 1000 žodžių) (po tašką už kiekvieną dalį).	5

2.2.2. Tyrimo atlikimo/produkto kūrimo etapų aprašymas	Tyrimo atlikimo/produkto kūrimo etapai išsamiai aprašyti, paaiškinti cituojant literatūrą.	4
	Tyrimo atlikimo/produkto kūrimo etapai išsamiai aprašyti, bet literatūra necituojama.	3
	Tyrimo atlikimo/produkto kūrimo etapai aprašyti.	2
	Tyrimo atlikimo/produkto kūrimo etapai paminėti, bet neaprašyti.	1
	Tyrimo atlikimo/produkto kūrimo etapai nepaminėti.	0
2.2.3. Išvadų formulavimas	Suformuluotos konkrečios , darbo uždavinius atitinkančios išvados.	3
	Suformuluotos darbo uždavinius atitinkančios išvados, tačiau joms trūksta konkretumo.	2
	Suformuluotos darbo uždavinius neatitinkančios išvados.	1
	Išvados nesuformuluotos.	0
2.2.4. Darbo kalbos taisyklingumas	Darbas parašytas taisyklinga, rišlia, dalykine kalba , paisoma citavimo reikalavimų.	4
	Darbas parašytas taisyklinga, rišlia, dalykine kalba , pasitaiko ne daugiau kaip dvi kalbos vartojimo klaidos, paisoma citavimo reikalavimų.	3
	Darbas parašytas taisyklinga, rišlia, dalykine kalba , pasitaiko daugiau kaip dvi gramatikos, skyrybos, stiliaus ar citavimo klaidos.	2
	Darbas parašytas netaisyklinga, nerišlia, buitine kalba , daug gramatikos, skyrybos, stiliaus klaidų, kurios trukdo suprasti tekstą, nepaisoma citavimo reikalavimų.	1
2.2.5. Darbo maketas	<p>Darbo maketas atitinka keliamus reikalavimus (po 1 tašką už kiekvieną teisingai atliktą nurodymą):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● titulinis lapas atitinka apraše pateiktą pavyzdį; ● lapo paraštės atitinka nurodymus; ● puslapiai sunumeruoti naudojant automatines priemones. Titulinis lapas nenumeruotas; ● vientisas teksto stilius, atitinkantis nurodymus; ● pavadinimai parašyti antraščių stiliumi, atitinkančiu nurodymus; ● turinys sukurtas naudojant automatines priemones; turinyje įtrauktos visos struktūrinės dalys; ● taisyklingas grafinių objektų (paveikslėlių, lentelių, schemų, diagramų) numeravimas: <ul style="list-style-type: none"> ○ objektų numeriai sukurti automatinėmis priemonėmis; ○ objektai turi pavadinimus; ● informacijos šaltinių sąrašas atitinka apraše pateiktą pavyzdį; ● nėra teksto rinkimo klaidų. 	9

Darbo pristatymo vertinimas			
Veiklos sritys	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijų požymiai	Taškai
3.1. Pristatymo turinys	3.1.1. Darbo pagrindinių charakteristikų pristatymas	Pristatomas darbo aktualumas, darbo atlikimo eiga, svarbiausi rezultatai ir išvados (po 1 tašką už kiekvieną dalį).	4
	3.1.2. Dalykinių sąvokų ir terminų vartojimas	Vartojamos tinkamos , su darbo tema susijusios dalykinės sąvokos ir tinkami terminai .	2
		Pasitaiko netikslių dalykinių sąvokų ir terminų vartojimo atvejų, bet tai netrukdo suprasti pristatymo turinį.	1
		Pristatant nevarojamos dalykinės sąvokos ir terminai , o kalbama buitine kalba.	0
3.2. Komunikacinė raiška	3.2.1. Pristatymas žodžiu	Bendravimo su klausytojais verbalinė ir (ar) neverbalinė raiška yra tinkama , mokinys kalba laisvai.	3
		Bendravimo su klausytojais verbalinė ir (ar) neverbalinė raiška yra tinkama , bet mokinys naudojami papildomomis priemonėmis (spausdinta ar telefone išsaugota kalba).	2
		Pristatymo kalba nesklaidi.	1
	3.2.2. Pristatymo vizualinis pateikimas	Pristatymas atitinka pasirinktos formos reikalavimus: tekstas reikiamo dydžio, įskaitomas, papildytas tinkama grafika, nuotraukomis, parinkti ir tinkami įvardyti paveikslai, vaizdas estetiškas.	2
		Pristatymas iš dalies atitinka pasirinktos formos reikalavimus.	1
		Pristatymas neatitinka pasirinktos formos reikalavimų.	0
	3.2.3. Atsakymai į klausimus	Į pateiktus klausimus atsakoma konkrečiai ir aiškiai, kalba taisyklinga , paisoma kalbos normų.	1
		Į pateiktus klausimus neatsakoma arba atsakoma netiksliai .	0
3.3. Įsivertinimas	3.3.1. Įsivertinimas	Įsivertina , kaip sekėsi planuoti, atlikti darbą, pasiekti darbo tikslą, nurodo, kokių dalykų išmoko ir pateikia pavyzdžių .	2
		Įsivertina , kaip sekėsi planuoti, atlikti darbą, pasiekti darbo tikslą, kokių dalykų išmoko, bet nepateikia pavyzdžių .	1
		Neįsivertina savo atlikto darbo.	0
Iš viso			67

KLAIPĖDOS „ĄŽUOLYNO“ GIMNAZIJA

MOKINIO TIRIAMOJO / KŪRYBINIO DARBO ĮGYVENDINIMO PLANAS

Darbo autoriai		Klasė		Darbo vadovas	
Dalykas		Tema			
Darbo etapai		Atlikimo data		Darbo vadovo komentarai, rekomendacijos, pastabos	
Mokinys (-iai) renkami ugdymo sritį (-is) ar dalyką (-us), iš kurio rengs tiriamąjį, kūrybinį darbą, pristato vadovui idėją, susiformuoja temą (I etapas).		2026-04-08–2026-04-24			
Mokinys (iai) susidaro darbo planą, su darbo vadovu aptaria darbo struktūrą ir metodus (II etapas).		2026-04-27–2026-05-14			
Mokinys (-iai) renka, kaupia, analizuoja medžiagą, sistemina informaciją, konsultuojasi su vadovu (III etapas).		2026-05-15–2026-06-12			
Mokinys (-iai) sukaupią informaciją apibendrina, ruošia darbą/kuria produktą. Tiriamąjį, kūrybinio darbo įkėlimas į Google Drive (Google diską) <i>tarpiniam</i> vertinimui (IV etapas).		2026-09-02–2026-10-16			
Mokinys (-iai) rengia darbo aprašą ir/ar darbą pristato darbo vadovui. Tiriamąjį, kūrybinio darbo įkėlimas į Google Drive (Google diską) <i>galutiniam</i> vertinimui (V etapas).		2026-10-19–2026-11-20			
Mokinys (-iai) paruošia viešą kalbą ir pristato parengtą darbą viešai metodinėje grupėje (VI etapas).		2026-11-23–2026-12-07			
Tiriamąjį, kūrybinio darbo viešas pristatymas (VII etapas).		2026-12-07–2026-12-11			

**DIRBTINIO INTELEKTO ĮRANKIŲ NAUDOJIMO KLAIPĖDOS „AŽUOLYNO“ GIMNAZIJOS MOKINIŲ TIRIAMUOSIUOSE IR
KŪRYBINIUOSE DARBUOSE DEKLARACIJA**

Vardas, pavardė: _____

Klasė: _____

Dalykas: _____

Rašto darbo pavadinimas: _____

Deklaracijos pateikimo data: _____

Patvirtinu, kad vertinimui pateiktas savarankiškai atliktas darbas yra parengtas laikantis Klaipėdos „Ažuolyno“ gimnazijos tiriamosios, kūrybinės veiklos aprašo bei akademinio sąžiningumo principais.

Pažymiu, kad generatyvinio dirbtinio intelekto (DI) įrankiai, pavyzdžiui ChatGPT, Grammarly, DALL-E, Copilot, Midjourney ar kiti, rašto darbo rengimui (*pažymėti*):

Buvo naudojami; Nebuvo naudojami.

Tuo atveju, jei darbo rengimui buvo naudojami DI įrankiai, pateikiu tikslią ir išsamią informaciją apie jų naudojimo tikslus ir apimtį:

1. DI įrankiai:

- Naudoti įrankiai (ChatGPT, Grammarly, Midjourney ar kiti, *įrašyti*):

- Naudojimo tikslas (duomenų rinkimas, redagavimas, vertimas, priedų generavimas ar kitas, *įrašyti*):

2. Naudojimo atvejai:

Darbo dalis/vieta (puslapis, pastraipa)	Naudojimo tikslas	Užklausų pavyzdžiai

3. Savarankiškumas ir autorystė:

- Patvirtinu, kad esu atsakingas(-a) už darbo savarankiškumą ir autorystę: visos DI sugeneruotos darbo dalys atidžiai patikrintos, patikslintos ir pataisytos. Darbas parengtas užtikrinant jame pateikiamų DI įrankiais sugeneruotų teksto dalių ir (ar) priedų tikslumą, patikimumą ir korektiškumą;
- Patvirtinu, kad pateiktos visos reikiamos nuorodos, išnašos ir citatos, darbe nėra plagiato požymių;
- Patvirtinu, kad DI įrankiai nenaudoti darbe pateikiamų duomenų, informacijos, autorių minčių klastojimui, iškraipymui ar kitokio pobūdžio klaidinančiam pateikimui.

4. Akademinė etika:

- Patvirtinu, kad pateikta informacija apie DI įrankių naudojimą yra tiksli ir išsami;
- Patvirtinu, kad DI įrankiai naudoti savarankiško duomenų rinkimo, tyrimo, analizės, teksto ar priedų (*pabraukti tinkamą; jei reikia, įrašyti papildomą informaciją* _____) (pa)pildymui, o ne kaip savarankiško darbo pakaitalas.

Sudėtingumo kriterijaus vertinimas (*fizinis ugdymas*)**I. Vertinti kintamųjų sudėtingumą:**

1 taškas	<ul style="list-style-type: none"> Tiriamas vienas paprastas kintamasis be aiškaus ryšio analizės. Pvz.: nustatyti mokinių fizinio aktyvumo dažnį; įvertinti mokinių požiūrį į sportą (apklausa).
2 taškai	<ul style="list-style-type: none"> Tiriamas ryšys tarp vieno nepriklausomo ir vieno priklausomo kintamojo. Pvz.: kaip fizinio aktyvumo dažnis veikia 30 m bėgimo greitį; kaip treniruočių skaičius per savaitę veikia išsvermę.
3 taškai	<ul style="list-style-type: none"> Tiriama kelių nepriklausomų kintamųjų įtaka. Pvz.: kaip treniruočių dažnis ir intensyvumas veikia greitį ir išsvermę; kaip mityba ir fizinis aktyvumas veikia kūno sudėtį.

II. Tyrimo metodai

1 taškas	<ul style="list-style-type: none"> Tik stebėjimas. Maža apklausa (~15 respondentų). Nėra matavimų.
2 taškai	<ul style="list-style-type: none"> Paprastas eksperimentas (vienas rodiklis). Apklausa (~30 respondentų). Yra matavimai.
3 taškai	<ul style="list-style-type: none"> Keli metodai (eksperimentas + apklausa). Keli matuojami rodikliai. Didesnė imtis (~50+).

III. Duomenų kiekis ir matematinė analizė

1 taškas	<ul style="list-style-type: none"> Mažas duomenų kiekis: <ul style="list-style-type: none"> 2–3 reikšmės arba labai ribota imtis; matavimai atlikti vieną kartą. Nėra skaičiavimų arba tik aprašomasis vertinimas („pagerėjo“, „greitesnis“). Grafikai netikslūs: <ul style="list-style-type: none"> nėra ašių pavadinimų; nėra matavimo vienetų; nepavaizduoti vidurkiai.
2 taškai	<ul style="list-style-type: none"> Vidutinis duomenų kiekis: <ul style="list-style-type: none"> 2–3 skirtingos sąlygos arba didesnė imtis; atlikti bent 2 pakartojimai. Atlikti pagrindiniai skaičiavimai: <ul style="list-style-type: none"> vidurkiai; procentiniai pokyčiai.

	<ul style="list-style-type: none"> • Grafikai tinkami: <ul style="list-style-type: none"> ○ pavadintos ašys; ○ nurodyti matavimo vienetai; ○ pateikti vidurkiai. • Gali būti duomenų „išsibarstymų“ (ne visiškai kontroliuotos sąlygos).
3 taškai	<ul style="list-style-type: none"> • Didelis ir kokybiškas duomenų kiekis: <ul style="list-style-type: none"> ○ 4–6 skirtingos reikšmės arba didelė imtis; ○ atlikti ≥ 3–4 pakartojimai. • Atlikta išsamesnė analizė: <ul style="list-style-type: none"> ○ vidurkiai; ○ standartinis nuokrypis; ○ procentiniai pokyčiai; ○ ryšių (koreliacijos) aptarimas. • Grafikai aukštos kokybės: <ul style="list-style-type: none"> ○ pateiktos paklaidų juostos (standartiniai nuokrypiai); ○ aiškiai matomas ryšys tarp kintamųjų; ○ gali būti lyginamos kelios grupės ar sąlygos.

Papildomos rekomendacijos fizinio ugdymo darbams

Vertinant sudėtingumą, svarbu atkreipti dėmesį į:

- testų patikimumą – ar naudojami standartizuoti fizinio pajėgumo testai;
- kintamųjų kontrolę – pvz., tas pats paros laikas, apšilimas, poilsis;
- imties pasirinkimą – panašaus amžiaus, fizinio pasirengimo grupės;
- etiką – savanoriškas dalyvavimas, anonimiškumas apklausoje;
- praktinį pritaikomumą – ar išvados gali būti naudingos treniruotėms ar sveikatai.

Sudėtingumo kriterijaus vertinimas (*gamtos mokslai*)

I. Vertinti kintamųjų sudėtingumą:

1 taškas	Nustatyti, kiek cukraus yra skirtinguose gaiviuosiuose gėrimuose.
2 taškai	Nustatyti, kaip cukraus koncentracija gaiviuose gėrimuose veikia mokinių greitį nubėgti 30 m.
3 taškai	Nustatyti, kaip cukraus koncentracija ir lauko temperatūra veikia mokinių greitį nubėgti 30 m.

II. Tyrimo metodai

1 taškas	<ul style="list-style-type: none"> Naudoti tik stebėjimai, pvz. įvyko korozija arba neįvyko korozija, bet niekas nematuota, t. y. nėra skaičių. Vykdyta apklausa su 15 respondentų.
2 taškai	<ul style="list-style-type: none"> Atliktas paprastas eksperimentas, kurio metu išmatuotas tik augalo aukštis. Vykdyta apklausa su 30 respondentų.
3 taškai	<ul style="list-style-type: none"> Atliktas eksperimentas, kurio metu matuoti ir augalo aukštis, ir lapų plotas, ir išskirto deguonies kiekis. Vykdyta apklausa su 50 respondentų.

III. Duomenų kiekis ir matematinė analizė

1 taškas	<ul style="list-style-type: none"> Naudotos tik 2–3 nepriklausomo kintamojo reikšmės, šviesos kiekis 100 liuksų, 1000 liuksų. Nėra pakartojimų, matuota tik vieną kartą. Matematinė skaičiavimų nėra. Nurodyta, kad augalas šviesoje augo greičiau nei tamsoje. Grafikas primityvus – nėra pavaizduoti vidurkiai, ašys, nors ir teisingos, bet nepavadintos, nėra matavimo vienetų.
2 taškai	<ul style="list-style-type: none"> Naudotos 3–4 nepriklausomo kintamojo reikšmės, šviesos kiekis 100 liuksų, 500 liuksų ir 1000 liuksų. Atliktuose 3 pakartojimuose matomas labai didelis duomenų „išsibarstymas“, rodantis, kad nebuvo sukontroliuoti kontroliuojami kintamieji. Apskaičiuoti vidurkiai, lyginami procentiniai pokyčiai ir t.t. Grafike atidėti vidurkiai, ašys pavadintos, matavimo vienetai nurodyti.
3 taškai	<ul style="list-style-type: none"> Naudotos 5–6 nepriklausomo kintamojo reikšmės vienodais intervalais. Atliktuose 5 pakartojimuose matomas mažas duomenų „išsibarstymas“, rodantis, kad buvo sukontroliuoti kontroliuojami kintamieji. Apskaičiuoti vidurkiai, standartiniai nuokrypiai, lyginami procentiniai pokyčiai, aprašoma koreliacija. Grafike uždėti standartiniai nuokrypiai, atsispindi kelių matuotų nepriklausomų kintamųjų poveikis.

Sudėtingumo kriterijaus vertinimas (*matematika*)

I. Tyrimo objektas arba temos gylis

Taškai	Tiriamasis darbas (objektas)
1 taškas	Tema pasirinkta labai paprasta, paviršutiniška, mažai matematinio turinio. Problema neaiški arba per plati; trūksta matematinio pagrindimo.
2 taškai	Tema pakankamai aiški, bet nagrinėjama paviršutiniškai, trūksta gilesnės analizės. Problema suformuluota, bet gana bendra; analizė paviršutiniška arba ne visai nuosekli.
3 taškai	Tema sudėtinga, nagrinėjama giliai, pateikiami apibendrinimai, palyginimai, taikymas, keli sprendimo būdai. Aiškiai suformuluota matematinė problema; nagrinėjama giliai; pateikti pagrįsti paaiškinimai ir argumentai.

II. Tyrimo metodai arba idėjos originalumas

Taškai	Tiriamasis darbas (tyrimo metodai)
1 taškas	Metodai riboti arba ne visai tinkami, beveik nėra savarankiškumo. Metodai netinkami arba nepateikti; nėra analizės; išvados nepagrįstos arba jų nėra.
2 taškai	Metodai tinkami, bet darbas gana standartinis, trūksta originalumo. Metodai iš dalies tinkami; yra klaidų arba trūksta analizės; išvados ne visai pagrįstos.
3 taškai	Pasirinkti tinkami metodai, darbas kūrybiškas, pateikti pasiūlymai ir idėjos. Parinkti tinkami metodai (formulės, grafikai, skaičiavimai); duomenys tiksliai apdoroti; analizė aiški; išvados pagrįstos.

III. Duomenų analizė ir išbaigtumas

Taškai	Tiriamasis darbas (analizė)
1 taškas	Duomenys pateikti, bet analizė silpna arba neišbaigta. Darbas nebaigtas; trūksta svarbių dalių; pateikimas netvarkingas.
2 taškai	Yra analizė ir išvados, bet trūksta tikslumo ar išsamumo. Darbas beveik pilnas, bet trūksta kai kurių dalių arba aiškumo.
3 taškai	Duomenys tvarkingi, analizė aiški, išvados pagrįstos, darbas pilnai užbaigtas. Darbas pilnas: yra visos dalys (įvadas, metodai, rezultatai, išvados); tvarkingas ir aiškus pateikimas.

Sudėtingumo kriterijaus vertinimas (*menų dalykai*)

I. Meninio kūrinio / atlikimo kompozicijos ir raiškos priemonių sudėtingumas

1 taškas	Fragmentiška analizė, naudoja mažiau nei 2 raiškos priemonės, taiko tik vieną metodą.
2 taškai	Nuoseklesnė analizė, naudoja daugiau nei 2–3 raiškos priemonės, taiko du metodus.
3 taškai	Išsami analizė, naudoja daugiau nei 3–4 raiškos priemonės, taiko įvairius metodus ir kūrimo elementus.

II. Meninio kūrinio / atlikimo technikos sudėtingumas ir įvaldymas

1 taškas	Prastai įvaldyta technika. Pritaikyti mažiau nei 2 stilistiniai ypatumai, netinkamai parinktos raiškos priemonės.
2 taškai	Pakankamai įvaldyta technika. Pritaikyti daugiau nei 2 stilistiniai ypatumai, tinkamai parinktos raiškos priemonės.
3 taškai	Puikiai įvaldyta technika. Pritaikyti įvairūs stilistiniai ypatumai, kūrybiškai parinktos ir tikslingai panaudotos įvairios raiškos priemonės.

III. Meninio kūrinio / atlikimo išbaigtumas, visuma

1 taškas	Galutinis rezultatas neišbaigtas , labai paprastas, fragmentiškas. Neapčiuopiamas galutinio rezultato vientisumas, raiškos priemonės nedera tarpusavyje.
2 taškai	Galutinis rezultatas išbaigtas , estetiškas, techniškai tvarkingas, nuoseklus. Jaučiamas galutinio rezultato vientisumas, raiškos priemonės dera tarpusavyje.
3 taškai	Galutinis rezultatas profesionalus , įspūdingas, originalus, estetiškai ir techniškai tvarkingas. Apgalvotas ir kūrybiškai išpildytas galutinio rezultato vientisumas, pasiekta vientisa raiškos priemonių dermė.

Sudėtingumo kriterijaus vertinimas (*užsienio kalbos*)

I. Tyrimo objektas arba temos gylis

Taškai	Tiriamasis darbas (Objektas)	Kūrybinis darbas (Temos gylis)
1 taškas	Aprašomasis. Darbe susikoncentruojama į vieną temą, siekiant ją tiesiog pristatyti ar aprašyti. <i>Pavyzdys:</i> Dažniausių anglų kalbos mokinių identifikavimas šiuolaikinėje lietuvių šnekamojoje kalboje.	Vienasluoksnis: kūrinys turi vieną aiškų tikslą, pvz., tiesioginis informacijos perdavimas kūrybine forma (paprastas gidas ar pasakojimas).
2 taškai	Lyginamasis. Darbe lyginami du objektai arba tiriamas vieno veiksnio poveikis kitam. <i>Pavyzdys:</i> Anglų kalbos mokymo metodų Lietuvoje ir Suomijoje palyginimas.	Dviejų sluoksnių: kūrinys sujungia du dalykus arba tyrinėja jų santykį (pvz., lyginamos skirtingos kultūros arba klasika perkeliama į šiuolaikinį kontekstą).
3 taškai	Daugiasluoksnis. Darbe analizuojama, kaip sąveikauja keli sudėtingi veiksniai, pavyzdžiui, istorija, kultūra ir technologijos. <i>Pavyzdys:</i> Kaip istorinė literatūra ir šiuolaikinės skaitmeninės tendencijos kartu formuoja naujas metaforas vokiečių kalboje.	Kompleksiškas: kūrinys nagrinėja kelių veiksnių sąveiką. Mokinys parodo, kaip skirtingi kontekstai (pvz., etika, istorija ir asmeninė patirtis) susitinka viename darbe.

II. Tyrimo metodai arba idėjos originalumas

Taškai	Tiriamasis darbas (Tyrimo metodai)	Kūrybinis darbas (Idėjos originalumas)
1 taškas	Paprasta apklausa (15–20 respondentų) arba naudojami tik antriniai šaltiniai (tinklapiai, vadovėliai).	Idėja remiasi standartiniu pavyzdžiu ar šablonu. Mažai asmeninio indėlio, naudojama paprasta, kasdienė kalba.
2 taškai	Pusiau struktūruoti interviu arba didesnė apklausa (30+ respondentų) su suskirstytais į kategorijas klausimais.	Mokinys prideda savo minčių ir vartoja savitą stilių. Kalba tampa įvairesnė, bandoma vartoti įdomesnių posakių ar profesinių terminų.
3 taškai	Trianguliacija (3 skirtingų šaltinių derinimas): didelė apklausa (50+ respondentų), interviu su ekspertu ir pirminio teksto analizė.	Sugalvojama neįprasta idėja arba senas dalykas parodomas naujai. Vartojama turtinga, originali, profesionali kalba.

III. Duomenų analizė ir išbaigtumas

Taškai	Tiriamasis darbas (Analizė)	Kūrybinis projektas (Išbaigtumas)
1 taškas	Paviršinis. Tik aprašoma, kas rasta (pvz., „60 % žmonių vartoja anglišką žodžius“). Grafikai primityvūs, be tikslų pavadinimų ar matavimo vienetų.	Fragmentiškas: Darbas atrodo neužbaigtas arba labai paprastas. Kalba ne visai taisyklinga, o galutinis rezultatas yra žemos kokybės.
2 taškai	Interpretacinis. Identifikuojami dėsningumai, naudojami procentiniai skaičiavimai grupėms palyginti. Grafikai tvarkingi, ašys ir pavadinimai nurodyti teisingai.	Nuoseklus: Darbas estetiškas ir techniškai tvarkingas. Kalba vartojama tikslingai, išlaikomas pasirinktas stilius. Kūrinys pasiekia savo tikslą (pvz., pasakojimas turi aiškią pabaigą, reklama yra įtikinama).
3 taškai	Gilus. Mokinys ne tik pateikia faktus, bet ir paaiškina dėsningumus bei priežastis, kodėl gauti būtent tokie rezultatai. Grafikuose matomi vidurkiai ar standartiniai nuokrypiai.	Profesionalus: Darbas pasižymi aukšta kalbine kultūra ir estetika. Kūrinys daro stiprų įspūdį auditorijai, o kiekviena detalė (nuo žodyno iki apipavidalinimo) yra apgalvota ir profesionaliai išpildyta.

Sudėtingumo kriterijaus vertinimas (*visuomeninio ugdymo dalykai*)

I. Kintamųjų sudėtingumas

1 taškas	<p>Geografijos ir ekonomikos: analizuojamas vienas reiškiny ar rodiklis. Pvz.: nustatomas nedarbo lygis skirtinguose regionuose.</p> <p>Istorijos: nagrinėjamas vienas istorinio laikotarpio ar reiškinio aspektas. Pvz.: žmonių gyvenimo sąlygos nagrinėjamu laikotarpiu.</p> <p>Dorinio ugdymo: nagrinėjamas vienas vertybinis ar moralinis aspektas. Pvz.: kas žmonėms yra pagarba ar atsakomybė.</p>
2 taškai	<p>Geografijos ir ekonomikos: analizuojamas vieno kintamojo poveikis kitam. Pvz.: kaip nedarbo lygis veikia gyventojų migraciją.</p> <p>Istorijos: analizuojami keli veiksniai ar žmonių grupių skirtumai. Pvz.: kaip amžius, gyvenamoji vieta ar socialinė padėtis veikė žmonių patirtis.</p> <p>Dorinio ugdymo analizuojami keli veiksniai ar skirtingų žmonių grupių požiūriai. Pvz.: kaip šeima, draugai ar socialiniai tinklai veikia žmogaus vertybes.</p>
3 taškai	<p>Geografijos ir ekonomikos: analizuojamas kelių kintamųjų poveikis. Pvz.: kaip nedarbo lygis ir vidutinis darbo užmokestis veikia migraciją.</p> <p>Istorijos: analizuojami tarpusavyje susiję politiniai, socialiniai ir ekonominiai veiksniai. Pvz.: kaip skirtingos aplinkybės veikė žmonių kasdienį gyvenimą, pasirinkimus ir požiūrį.</p> <p>Dorinio ugdymo pvz.: analizuojami keli veiksniai ar skirtingų žmonių grupių požiūriai. Pvz.: kaip šeima, draugai ar socialiniai tinklai veikia žmogaus vertybes.</p>

II. Tyrimo metodai (taikoma bendrai geografijai, ekonomikai, istorijai ir doriniam ugdymui)

1 taškas	<ul style="list-style-type: none"> • Naudojami aprašomieji metodai: <ul style="list-style-type: none"> ◦ literatūros ar statistinių šaltinių apžvalga. • Nedidelės apimties apklausa (iki 15 respondentų). • Duomenys tik aprašomi, be gilesnės analizės.
2 taškai	<ul style="list-style-type: none"> • Taikomas vienas analizės metodas: literatūros (istorinių) šaltinių analizė, nuotraukų interpretavimas, apklausa ar interviu. <ul style="list-style-type: none"> • Vidutinės apimties apklausa (~30 respondentų). • Duomenys lyginami, daromos paprastos išvados. • Lyginamos skirtingos nuomonės ar patirtys.
3 taškai	<ul style="list-style-type: none"> • Taikomi keli metodai (mišrus tyrimas): <ul style="list-style-type: none"> ◦ apklausa, interviu, šaltinių analizė, vaizdinių duomenų interpretavimas, dokumentų ar statistinių duomenų analizė. • Didesnė imtis (≥ 50 respondentų). • Atliekama išsamesnė analizė, lyginami skirtingi šaltiniai.

III. Duomenų kiekis ir analizė

1 taškas	<p>Geografijos ir ekonomikos:</p> <ul style="list-style-type: none">• Naudojami riboti duomenys (1–2 šaltiniai).• Nėra duomenų palyginimo ar dinamikos analizės.• Skaičiavimai neatliekami.• Grafikai ar lentelės neišsamūs arba netinkami. <p>Istorijos:</p> <ul style="list-style-type: none">• Pateikiami pavieniai faktai ar pavyzdžiai.• Informacija daugiausia aprašoma, analizės nedaug. <p>Dorinio ugdymo:</p> <ul style="list-style-type: none">• Pateikiamos pavienės nuomonės ar pavyzdžiai.• Informacija daugiausia aprašoma, analizės nedaug.
2 taškai	<p>Geografijos ir ekonomikos:</p> <ul style="list-style-type: none">• Naudojami keli šaltiniai (2–3).• Analizuojami duomenų pokyčiai (pvz., per laiką ar tarp regionų).• Skaičiuojami vidurkiai, procentiniai pokyčiai.• Grafikai ir lentelės tinkami, su pavadinimais ir vienetais. <p>Istorijos:</p> <ul style="list-style-type: none">• Naudojami keli šaltiniai ir atliekamas paprastas palyginimas.• Grupuoja informaciją pagal temas, laikotarpius ar žmonių grupes. <p>Dorinio ugdymo:</p> <ul style="list-style-type: none">• Naudojami keli šaltiniai ar skirtingų žmonių nuomonės. <p>Atliekamas paprastas palyginimas, grupuojamos pagrindinės mintys ar vertybės.</p>
3 taškai	<p>Geografijos ir ekonomikos:</p> <ul style="list-style-type: none">• Naudojami įvairūs ir patikimi šaltiniai (≥ 4).• Analizuojamos tendencijos, ryšiai tarp kintamųjų.• Taikomi pažangesni metodai (pvz., koreliacijos, indeksai).• Duomenys interpretuojami, pagrindžiamos išvados.• Grafikai informatyvūs, gali būti lyginami keli rodikliai. <p>Istorijos:</p> <ul style="list-style-type: none">• Naudojami įvairūs šaltiniai ir pateikiama argumentuota analizė.• Aiškinamos priežastys ir pasekmės, interpretuojami skirtingi požiūriai, daromos pagrįstos išvados. <p>Dorinio ugdymo:</p> <ul style="list-style-type: none">• Naudojami įvairūs šaltiniai ir pateikiama argumentuota analizė.• Aiškinamos požiūrių skirtumų priežastys, interpretuojamos vertybės ir daromos pagrįstos išvados.

Sudėtingumo kriterijaus vertinimas (*psichologijos ir karjeros ugdymo dalykai*)**I. Kintamųjų sudėtingumo vertinimas**

1 taškas	Nustatyti populiariausias profesijas tarp 10-okų (paprasčia aprašomoji analizė).
2 taškai	Nustatyti, kaip mokinių savivertė veikia jų karjeros pasirinkimo užtikrintumą (vienas nepriklausomas kintamasis).
3 taškai	Nustatyti, kaip lytis ir asmenybės tipas (pvz., ekstraversija) veikia polinkį rinktis vadovaujančias pozicijas (keli kintamieji ir jų sąveika).

II. Tyrimo metodai

1 taškas	<ul style="list-style-type: none"> Atlikta tik teorinė analizė arba neformalus pokalbis be fiksavimo sistemos. Apklausa iki 20 respondentų, naudojami tik atviri klausimai be klasifikavimo.
2 taškai	<ul style="list-style-type: none"> Atliktas standartizuotas testas arba anketavimas (pvz., Holando testas). Apklausa su 40–50 respondentų. Atliktas pusiau struktūruotas interviu su bent 3 specialistais.
3 taškai	<ul style="list-style-type: none"> Atliktas kvaziekperimentas (pvz., poveikio matavimas po karjeros ugdymo/meditacijos užsiėmimo: „prieš“ ir „po“). Apklausa su 80+ respondentų (reprezentatyvesnė imtis). Naudojamos patikimos psichologinės skalės (pvz., Rosenbergo savivertės skalė).

IV. Duomenų kiekis ir matematinė analizė

1 taškas	Aprašomoji statistika: <ul style="list-style-type: none"> Naudojami tik paprasti kiekiai (dažniai). Nėra palyginimo tarp grupių. Diagramos paprastos (stulpelinės/skritulinės), bet be ašių pavadinimų ar matavimo vienetų.
2 taškai	Lyginamoji analizė: <ul style="list-style-type: none"> Skaičiuojami vidurkiai, moda, procentiniai pokyčiai. Lyginamos grupės: pvz., lyginamas 9-okų ir 10-okų požiūris į karjerą. Grafikai tvarkingi, su aiškiais legendomis, interpretuojamos pagrindinės tendencijos.
3 taškai	Ryšiu analizė (koreliacija): <ul style="list-style-type: none"> Skaidos diagrama (Scatter plot): nubraižoma priklausomybė tarp dviejų kintamųjų. IT naudojimas: pasinaudota MS Excel/Google Sheets funkcija =CORREL() ryšiui nustatyti. Interpretavimas: mokinys paaiškina ryšio kryptį (teigiamas/neigiamas) ir stiprumą (stiprus/silpnas), o ne tik pateikia skaičių.

Sudėtingumo kriterijaus vertinimas (*lietuvių kalba ir literatūra*)

Bendrosios nuostatos. Lietuvių kalbos ir literatūros dalyke mokinių atliekami darbai gali būti dviejų pagrindinių tipų: **tiriamieji** ir **kūrybiniai**. Nors abu darbų tipai reikalauja savarankiškumo, planavimo, kalbinės raiškos ir gebėjimo perteikti mintį, jų pobūdis skiriasi, todėl skiriasi ir sudėtingumo vertinimo logika.

Tiriamasis darbas orientuotas į reiškinių, teksto, kalbos, kultūros ar literatūros problemos nagrinėjimą. Jo esmė – ne surinkti informaciją, bet kelti klausimą, ieškoti atsakymo, analizuoti medžiagą ir daryti išvadas.

Kūrybinis darbas orientuotas į meninės ar prasminės idėjos įgyvendinimą kalba. Jo esmė – ne vien parodyti vaizduotę, bet sukurti prasmingą, apgalvotą, su lietuvių kalbos ir literatūros dalyku susijusį kūrinį ar projektą.

Kadangi šių dviejų tipų darbai grindžiami skirtinga veikla, jų sudėtingumas vertinamas pagal **atskirus kriterijus**. Kiekvienas darbas vertinamas pagal **tris kriterijus**, o kiekvienas kriterijus gali būti įvertintas **1, 2 arba 3 taškais**. Didžiausia galima sudėtingumo vertinimo suma – **9 taškai**.

I. TIRIAMOJO DARBO SUDĖTINGUMO VERTINIMO KRITERIJAI

1. Temos gylis ir problemos konceptualumas

Šiuo kriterijumi vertinama, kiek mokinys geba pasirinktą temą paversti prasminga problema, o ne tik aprašomu objektu. Sudėtingesnis darbas pasižymi tuo, kad tema nėra tik pristatoma, bet nagrinėjama kaip daugiasluksnis reiškinys, kuriam suprasti reikia lyginimo, aiškinimo, konteksto ir interpretacijos.

Taškai	Kriterijų aprašas	Tokio lygio temos pavyzdžiai
1 taškas	Tema pasirinkta tinkamai, tačiau ji nagrinėjama daugiausia aprašomuoju lygmeniu . Mokinys aptaria reiškinį, pateikia bendrą informaciją, įvardija jo požymius, tačiau nekonstruoja aiškesnės problemos. Darbo ašis dažniausiai yra klausimas „kas tai?“ arba „kokie požymiai?“.	<ul style="list-style-type: none"> „Jaunimo kalba Lietuvoje“ „Gamta lietuvių literatūroje“ „Maironio biografija ir kūryba“ <i>Čia dažniausiai surenkama medžiaga ir ji aprašoma, tačiau nėra aiškesnio probleminio požiūrio.</i>
2 taškai	Tema jau formuluojama kaip klausimas, lyginimas ar tyrinėtinas santykis . Mokinys nebeapsiriboja informacijos pateikimu, bet bando aiškintis skirtumus, priežastis, panašumus ar tam tikrą reiškinio kaitą. Problema dar nėra labai gili, bet darbo kryptis jau aiški.	<ul style="list-style-type: none"> „Kaip skiriasi jaunimo kalba socialiniuose tinkluose ir mokykloje?“ „Gamtos vaizdavimas Maironio ir Baranausko kūryboje“ „Kaip keičiasi veikėjo požiūris kūrinio pradžioje ir pabaigoje?“ <i>Čia matyti analitinis žvilgsnis, nes tema jau verčia ne tik rinkti medžiagą, bet ją lyginti ir aiškinti.</i>
3 taškai	Tema suformuluota kaip aiškus klausimas ar problema, kurią galima nagrinėti remiantis tekstais ar kalbos pavyzdžiais. Mokinys ne tik aprašo reiškinį, bet ir parodo, kuo jis svarbus žmogui ar šiandienos jaunimui. Tema	<ul style="list-style-type: none"> „Kaip kalbos kaita atspindi jaunimo tapatybės formavimąsi skaitmeninėje kultūroje?“ „Žmogaus ir gamtos santykio samprata romantizmo ir šiuolaikinėje literatūroje“

	<p>siejama bent su vienu platesniu kontekstu (pvz., šiuolaikine jaunuolio patirtimi, mokyklos aplinka, istoriniu laikotarpiu, vertybėmis). Keliami ne tik klausimai „kaip yra“, bet ir „kodėl taip yra?“ bei „ką tai reiškia?“</p>	<ul style="list-style-type: none"> • „Ar kalbos normų laužymas literatūroje yra maišto, ar kūrybinės laisvės forma?“ <p><i>Tokio lygio tema rodo aukštesnę mąstymą, nes joje jau slypi įtampa, alternatyvūs požiūriai ir interpretacijos galimybės.</i></p>
--	--	--

2. Tyrimo atlikimo pagrindumas ir pažinimo strategijų valdymas

Šiuo kriterijumi vertinama, ar mokinys ne tik renka medžiagą, bet ir geba pasirinkti tinkamą tyrimo būdą, atitinkantį jo klausimą. Svarbu ne metodų skaičius, o tai, ar jie tikslingi, apgalvoti ir padeda atsakyti į iškeltą problemą.

Taškai	Kriterijų aprašas	Tokio lygio pavyzdžiai
1 taškas	<p>Darbo atlikimas gana mechaninis. Medžiaga renkama iš pavienių šaltinių, dažniausiai informacija perpasakojama ar kompiliuojama. Tyrimo eiga nėra aiškiai planuojama, nepaaiškinama, kodėl pasirinktas vienas ar kitas būdas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • referatas pagal interneto šaltinius • vieno kūrinio aprašymas be aiškios analizės krypties • bendras veikėjo ar temos aptarimas remiantis vadovėliu
2 taškai	<p>Darbo atlikimas jau kryptingas. Mokinys pasitelkia daugiau nei vieną šaltinį arba analizės būdą, bando juos derinti, atsirenka medžiagą, siekia ją sieti su klausimu. Tyrimo eiga nėra visiškai savarankiška ar reflektuota, bet jau matyti suvokimas, kad medžiaga turi būti ne tik surinkta, bet ir apdorota.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • apklausa apie mokinių kalbos vartojimą ir jos komentavimas • dviejų eilėraščių ar dviejų veikėjų lyginimas • teksto analizė, papildyta keliomis kultūrinio konteksto pastabomis
3 taškai	<p>Tema suformuluota kaip aiškus klausimas ar problema, kurią galima nagrinėti remiantis tekstais ar kalbos pavyzdžiais. Mokinys ne tik aprašo reiškinių, bet ir parodo, kuo jis svarbus žmogui ar šiandienos jaunimui. Tema siejama bent su vienu platesniu kontekstu (pvz., šiuolaikine jaunuolio patirtimi, mokyklos aplinka, istoriniu laikotarpiu, vertybėmis). Keliami ne tik klausimai „kaip yra“, bet ir „kodėl taip yra?“ bei „ką tai reiškia?“</p>	<ul style="list-style-type: none"> • „Ką J. Biliūno veikėjų kaltės išgyvenimai gali pasakyti šiandienos paaugliui?“ • „Kaip mokyklos taisyklės veikia mokinių tarpusavio kalbą?“ • „Kaip kalbos pokyčiai internete veikia jaunų žmonių tarpusavio santykius?“ <p><i>Tokiu atveju mokinys ne tik surenka medžiagą, bet ir geba paversti ją argumentais, kurie logiškai pagrindžia jo mintis.</i></p>

3. Analizės, interpretacijos ir išvadų kokybė

Šiuo kriterijumi vertinama, ar mokinys geba iš **nagrinėjamos medžiagos kurti prasmę**. Svarbu, ar jis tik konstatuoja faktus, ar geba juos aiškinti, lyginti, interpretuoti, sieti tarpusavyje ir padaryti argumentuotas išvadas.

Taškai	Kriterijų aprašas	Tokio lygio pavyzdžiai
1 taškas	Darbo analizė yra paviršinė . Pateikiami faktai, duomenys, citatos ar pastebėjimai, tačiau jie beveik neaiškinami. Išvados fragmentiškos, neretai tik pakartoja tai, kas jau buvo pasakyta.	Šiais teiginiais konstatuojamas pastebėtas faktas, bet neatskleidžiama, kokią reikšmę jis turi nagrinėjamai problemai ar platesniam kontekstui.
2 taškai	Analizė jau aiškinamoji . Mokinys geba parodyti ryšius, išvelgti priežastis, paaiškinti tam tikrus dėsningumus. Išvados logiškos, nors dar gali būti kiek siauros ar ne visai išplėtotos.	<ul style="list-style-type: none"> „Trumpiniai vartojami todėl, kad leidžia greičiau bendrauti.“ „Gamtos vaizdai susiję su lyrinio subjekto jausena.“ „Veikėjas keičiasi dėl patirtų išgyvenimų.“
3 taškai	Analizė yra gilesnė ir nuosekli. Mokinys ne tik nurodo faktus ar pateikia citatas, bet kiekvieną kartą paaiškina, ką jie rodo (pvz., apie veikėjo jausmus, vertybes, požiūrį į kitus, jaunimo elgesį ir pan.). Gebama atskleisti ryšius tarp atskirų pastebėjimų ir platesnių temų (kaltė, atsakomybė, draugystė, vienatvė, kalbos kaita). Išvados aiškiai atsako į darbo klausimą ir parodo, kodėl gauti rezultatai svarbūs (ką apie žmogų / jaunimą / kalbą leidžia suprasti šis tyrimas). Išvados nėra vien bendros frazės („labai svarbu“, „reikia saugoti kalbą“), jos remiasi konkrečia darbo medžiaga.	<ul style="list-style-type: none"> „Trumpinių vartojimas rodo ne tik siekį greitai bendrauti, bet ir norą priklausyti grupei bei kurti savitą kalbinę tapatybę.“ „Gamtos vaizdiniai kūrinys ne tik kuria nuotaiką, bet ir tampa žmogaus dvasinės būsenos atspindžiu.“ „Veikėjo kaita atskleidžia vidinį konfliktą tarp asmens siekių ir bendruomenės normų.“ <p><i>Tokio lygio išvados rodo, kad mokinys mąsto ne tik apie tekstą ar reiškini, bet ir apie jo prasmę.</i></p>

II. KŪRYBINIO DARBO SUDĖTINGUMO VERTINIMO KRITERIJAI

1. Idėjos konceptualumas ir meninė intencija

Šiuo kriterijumi vertinama, ar kūrybinis darbas turi **aiškų idėjinį branduolį**, kuris organizuoja visą kūrinį ar projektą. Svarbu ne tik tai, apie ką rašoma ar kuriama, bet ir tai, ar kūrinio sumanymas yra gilesnis nei vienos emocijos ar vieno siužeto perteikimas.

Taškai	Kriterijų aprašas	Tokio lygio pavyzdžiai
1 taškas	Idėja gana vienaplanė ir tiesioginė . Meninė intencija silpnai išgryninta.	<ul style="list-style-type: none"> tekstai apie draugystę ar liūdesį be gilesnio konflikto eilėraščiai apie gamtą ar meilę, paremti tiesioginiu išgyvenimo aprašymu

2 taškai	Idėja jau plėtojama teminiu lygmeniu . Darbas turi aiškesnę prasminę kryptį.	<ul style="list-style-type: none"> • miniatiūros apie vienatvę, atskleidžiamos per veikėjo patirtis • tekstų ciklas apie santykį su šeima, bendruomene ar savimi
3 taškai	Idėja yra aiški ir nuosekliai išlaikoma visame kūrinyje. Mokinys siekia atskleisti ne tik vieną jausmą, bet ir vidinį konfliktą ar pasirinkimą (pvz., tarp tylėjimo ir tiesos sakymo, tarp prisitaikymo prie draugų ir buvimo savimi). Pagrindinė mintis jaučiama visose kūrinio dalyse, o ne tik pabaigoje. Idėja leidžia pagalvoti plačiau – apie paauglio santykį su savimi, šeima, draugais ar pasauliu.	<ul style="list-style-type: none"> • autorinė knygelė „Aš keliuose“, kurioje skirtingi pasakotojo balsai atskleidžia tapatybės kaitą • miniatiūrų ciklas „Tyla“, kuriame neišsakytų dalykų tema plėtojama per pasikartojančius motyvus

2. Raiškos priemonių valdymas ir kūrybinio sprendimo įgyvendinimas

Šiuo kriterijumi vertinama, kaip mokinys geba pasirinktą idėją **įgyvendinti kalba, forma, kompozicija ir stilistika**. Svarbu, ar raiška atsitiktinė, ar sąmoningai pasirinkta ir susieta su turiniu.

Taškai	Kriterijų aprašas	Tokio lygio pavyzdžiai
1 taškas	Kūrybinis sprendimas įgyvendinamas fragmentiškai . Forma silpnai organizuota, kalba gali būti nepakankamai apgalvota, stilius nenuoseklus. Kartais matyti idėja, tačiau jos nepakanka išlaikyti visame darbe.	<ul style="list-style-type: none"> • atskirų scenų rinkinys, kurių niekas nejungia • pasakotojo kaita be aiškios priežasties • nenuosekli kalba ir kompozicija
2 taškai	Raiška yra funkcionaliai ir nuosekliai . Mokinys geba išlaikyti pasirinktą stilių, sukurti aiškesnę struktūrą, logiškai išdėstyti darbo dalis. Forma atitinka turinį, nors dar nėra labai savita ar reikšminga.	<ul style="list-style-type: none"> • nuoseklus pasakojimas su aiškia pradžia, kulminacija ir pabaiga • dienoraščio ar laiško forma, naudojama gana nuosekliai • stilistiškai vientisas darbas
3 taškai	Raiška ir forma naudojamos sąmoningai kaip prasmės kūrimo priemonės . Kompozicija, teksto struktūra, stilistika, motyvų kartojimas ar pasirinktasis žanras padeda atskleisti kūrinio idėją. Mokinys valdo ne tik kalbą, bet ir meninę formą.	<ul style="list-style-type: none"> • fragmentiška kompozicija, atspindinti atminties, sąmonės ar sukrėtimo veikimą • laiškų ciklas, kuriame negaunami atsakymai, todėl forma sustiprina tylos ir vienatvės idėją <p>Tokiu atveju forma nebėra tik „įpakavimas“, bet tampa prasminiu įrankiu.</p>

3. Prasmės kūrimas ir interpretacinis potencialas

Šiuo kriterijumi vertinama, ar kūrinys turi **gilesnį prasminį sluoksnį** ir ar jis leidžia skaitytojui interpretuoti, apmąstyti, ieškoti daugiau nei tiesioginės reikšmės.

Taškai	Kriterijų aprašas	Tokio lygio pavyzdžiai
1 taškai	Darbo prasmė yra tiesioginė ir vienareikšmė . Aišku, ką norima pasakyti, tačiau darbas nekuria potekstės, simbolikos ar platesnio prasminio lauko.	<ul style="list-style-type: none"> • liūdna istorija apie išsiskyrimą • tekstas apie patirtą nusivylimą ar džiaugsmą • kūrinys, kuriame emocija tiesiogiai įvardijama
2 taškai	Darbas turi aiškia temą ir prasminį svorį . Galima suprasti, kokią problemą ar būseną autorius nori atskleisti. Nors potekstė dar nėra labai ryški, darbas paveikus ne tik emociju, bet ir idėjiniais lygmeniais.	<ul style="list-style-type: none"> • vienatvės tema atskleidžiama per vieno veikėjo patirtį • pasirinkimo pasekmės rodomos per siužetą • santykio su šeima ar aplinka refleksija
3 taškai	Darbas pasižymi interpretaciniu potencialu : jame veikia simboliai, motyvai, atvira pabaiga, daugiareikšmis veikėjas ar prasminė įtampa. Skaitytojas gali ne tik suprasti kūrinio mintį, bet ir ją interpretuoti, sieti su platesne žmogaus, kultūros ar literatūros patirtimi.	<ul style="list-style-type: none"> • kelio motyvas visame tekste tampa gyvenimo pasirinkimų simboliu • tylą ar neišsakytą žodį kūrinyje veikia kaip vidinio konflikto ženklas • atvira pabaiga leidžia kelias skirtingas interpretacijas • veikėjas kuriamas ne tik kaip konkretus žmogus, bet ir kaip tam tikros būsenos, kartos ar laikmečio ženklas <p>Tokio lygio kūrybinis darbas „pasako daugiau, negu tiesiog pasako“.</p>